

(НИН, 08.01.2009)

Иако је српски народ ушао у нови миленијум ослобођен од Милошевићевог режима, парадоксално је да је дошло до назадовања идеје слободе. Петооктобарско сунце је засијало варљивим сјајем: уместо претходне сиве и јасно видљиве неслободе, стигао је симулакрум. Доушнички глобализам и агресивна маркетиншка форма која је потиснула суштину, одлике су нове и наизглед слободније, али у основи подмуклије историје у коју се вратио српски народ. Зато он данас, после векова борбе за слободу живи под окупацијом за коју би најприкладнији термин био “мека окупација”. Прво, зато што се директно наслања на “меки комунизам” из “златних осамдесетих”, време у коме је велика већина данашњих средњогодишњака живела безбрижни тинејџерски живот. И друго, зато што је наслов стратешке књиге Џозефа Најса управо “Мека моћ”, после чега је широко лансиран термин као интересни образац за комбиновање примене голе силе или легализма, преко кога САД шире политичко-културни утицај на своје званичне и незваничне протекторате.

Тако, рецимо, српски народ у Републици Српској гласа на “слободним” изборима, али високи представник међународне заједнице има право да унилатерално поништи било који избор или да суспендује скоро сваку одлуку легалне власти. Његова моћ је у складу са историјским околностима већа од моћи феудалних владара. У Црној Гори протекторат није формализован као у Босни, али је очигледно да су велике западне силе на Мила Ђукановића пренеле још већа овлашћења. Толеришу му шверц и криминал да би испунио њихове геостратешке циљеве. Тако су уз западну подршку Срби у Црној Гори поништени као конститутивни народ. Немају чак ни основна мањинска права као што су језик, писмо и образовање и потпуно су маргинализовани. О Хрватској да не говоримо; тамо им се не враћа чак ни отета имовина. Ипак је положај Срба у Србији најсимптоматичнији, где и поред сопствене државе и формалне слободе, живе у компилацији између класичне војне окупације (Срби на Космету) и модерне, “меке окупације” под којом живи све преостало становништво у земљи.

На унутрашњем, психолошком плану, она се огледа у инфериорном односу према свему што долази са Запада, што за последицу има да је Европска унија постала нови апсолут. Све је подложно сумњи сем нужности што бржег уласка у ову европску фамилију. Генерације клинаца које су се у меком комунизму клеле Брозу да никада неће скренути са његовога пута, данас су у средњим годинама пронашле нови, заветни пут који води до жутих европских звездица. Уместо да се на Запад гледа антрополошки и да се истраживањем историјске вертикале прихвата његов вредносни систем, створена је

инфантилна клима у којој успевају површне политичке представе о Западу као о царству добрих намера или тржишне представе као о великом шљаштећем мегамаркету. Овакво некритичко и бесдржајно поимање Запада природно је од Камерона Мантера направило медијску звезду. Уместо да се прогласи непожељном особом (што би урадила свака европска држава), он отвара фестивале и даје савете о идејним архитектонским решењима! Још само да га у резиденцији посећују пионери са жутим марамама!

На спољашњем, јавном плану, “мека окупација” се огледа у медијској атмосфери у којој се перфидно гурају на маргину све идентитетске теме, а форсирају банални појединци који намећу баналне расправе да би се обликовале баналне вредности. У исто време, такви садржаји, за које је најочигледнији пример “Велики брат”, добијају епитет “урбани” да би се тако унапред заштитили од опасности да буду проглашени кичом. Озбиљни и мислећи људи се не цензуришу брутално као у комунистичком добу, они су природно упућени на самоизолацију у царству баналности. Да би се одржавао симулакрум слободе, у медијима се брижно негују козметички производи од којих је најбољи “Утисак недеље”, јер гост који заступа традиционалност (и који је увек у мањини!) бар има неокрњени монолог од пет минута. На другим националним фреквенцијама ни то: чим крене са озбиљним аргументима, бива прекинут уз чувено “вратићемо се на то касније”. Касније је- никад.

“Мека окупација” је породила прву генерацију Срба у историји која ће се залагати за мање суверенитета, мање државе и мање идентитета: дакле, мање слободе. Рођени у “меком титоизму” и већ одгајани у духу поништавања сопственог идентитета зарад утапања у нови и вештачки, само ће конвертовати боју на петокраки са црвене на жуту. У оба случаја корумпирани од стране система обећањима о бољем животу и бледим, делимичним испуњењима тог живота, ова генерација европаздарана ће лако жртвовати сопство. Зато је дугорочно “меки титоизам” штетнији од других тоталитарних режима: код њих су након деценија тамничења тела сачувани слободни људи, док је Брозов хедонизам гајио слободно тело, али је загадио дух. А човек је истински слободан само док му не сломе дух.

Зато је Брозов режим најбруталније ударио на сељацима, занатлије, трговце и фабриканте, на све независне људе који су имали породичне фирме. То исто, само на много суптилнији и подмуклији начин уз политичку подршку у нашим условима чини неоглобализам, гушећи све мале фирме зарад интереса великих корпорација. Тако се уз ватрену подршку медија и масивну маркетиншку силу полако гасе потенцијална подручја отпора необузданом, месождерском либерализму. Јер су управо ти независни, жилави људи који могу вратити углед земљи и производњи, највећи природни противници мекој окупацији. И зато такву климу која влада нашим јавним животом и систем који је подржава, најпрецизније можемо дефинисати као неотитоизам.

Конзервативна идеологија и њен вредносни систем су брутално гушени у комунистичко време. Обновом моралних темеља на којима она почива, као што су вера, породица, част и ред, и враћањем свих идентитетских вредности у жижу, стварају се услови за поновно напредовање суштинске слободе у Србији. Овај процес, који бисмо могли назвати неком врстом конзервативног устанка, вратио би и идеји слободне државе нужно поштовање и

Мека окупација и конзервативни устанак

Пише: Игор Ивановић
четвртак, 15 јануар 2009 14:14

несебично је третирао као заједницу оних који су је градили, нас који у њој живимо и наше деце којима је остављамо. Само изворне конзервативне вредности могу бити брана баналном неотитоизму и мекој окупацији.